

ENTREVISTA A LEE WATERS, SECRETARI GENERAL D'ECONOMIA I TRANSPORT DEL GOVERN DE GALLES

Fixar els fonaments. El gir cap a l'Economia Fundacional requerirà un canvi profund en la manera de fer i de pensar

En tot el debat sobre l'impacte del Brexit, és important que posem atenció en allò que va portar la majoria de la gent a votar a favor de sortir de la UE i en què hem de fer per afrontar el seu crit de dolor. Comunitats com la que represento a Llanelli van utilitzar el referèndum per vehicular un sentiment de frustració nascut de la idea que sen's estava deixant enrere: la sensació que s'espera que entomem els desavantatges de la globalització sense beneficiar-nos dels beneficis que obtenen els guanyadors del lliure comerç i de les fronteres obertes.

La manera com la nostra economia s'ha desenvolupat ha estat innegablement desigual. Cardiff és l'única part de Gal·les que arriba als nivells mitjans de riquesa del Regne Unit. Mentre que Londres i el sud-est d'Anglaterra han prosperat, la resta del Regne Unit ha tingut problemes. Però no serveix de res viure en una de les parts més riques del Regne Unit si l'habitatge consumeix més de la meitat dels ingressos, com podria passar al Gran Londres. Mentrestant, a Gal·les, molta gent treballa en feines de baixa remuneració i escassa seguretat, i viu a llars que perjudiquen la seva salut i benestar.

I tot i que podem subratllar que tenim nivells d'ocupació històricament alts, si ens quedem només en això seria malinterpretar com se senten realment moltes comunitats després de dècades de desindustrialització. Tenint en compte que el 40% de les persones que viuen en la pobresa a Gal·les tenen feina, és obvi que ja no és cert que el treball sol sigui el millor camí per escapar de la pobresa.

L'elecció de Mark Drakeford com a primer ministre de Gal·les ha assenyalat la necessitat d'un nou èmfasi en el foment i el creixement de les àrees de la nostra economia més relacionades amb la vida quotidiana, posant el focus no només en els resultats econòmics, sinó en la qualitat de l'experiència de la gent en la vida quotidiana.

El pla d'acció econòmica del govern gal·lès ja ha marcat l'orientació amb un canvi de perspectiva des del desenvolupament econòmic estricte cap a una que es fixi més en el territori, ajudant a fer que les comunitats on vivim siguin més fortes i resilents. Es posarà més èmfasi a fer front a la desigualtat i suposa un canvi d'orientació en la relació amb les empreses i els negocis: en comptes de grans subvencions, es buscarà una relació en què totes les parts rebin i donin. El següent pas és nodrir i fer créixer els fonaments de les nostres economies locals. Les cures, l'alimentació, l'habitatge, l'energia, la construcció... Tots són exemples de l'Economia Fundacional. Les indústries i les empreses hi són perquè hi ha la gent. Els aliments que mengem, les llars on vivim, l'energia que utilitzem i les cures que rebem: els serveis bàsics que els ciutadans necessiten i que ens mantenen segurs, sòlids i civilitzats.

No estem parlant d'elements secundaris de l'economia. Representen quatre de cada deu llocs de treball i una lliure de cada tres que gastem. De fet, en algunes parts de Gal·les aquesta Economia Fundacional bàsica és l'economia.

Aquestes parts de l'economia no només són claus per al nostre benestar -la seva interrupció impedeix la vida segura i civilitzada-, sinó que també són més resistents a les crisis econòmiques externes. Fins i tot si un canvi en l'economia global allunya eventualment l'interès d'una gran empresa multinacional en Gal·les, l'Economia Fundacional continua al peu del canó. I fomentar-la està a les nostres mans: les palanques hi són i es poden activar.

Si ho fem bé, l'enfocament de l'Economia Fundacional ofereix l'oportunitat de revertir el deteriorament de les condicions laborals, aturar la fuga de diners de les nostres comunitats i reduir el cost ambiental de les cadenes de subministrament. Per exemple, en el sector de les cures, vinculant la inversió amb el salari just i el desenvolupament professional.

I encara més: invertir en l'Economia Fundacional ens permet estendre els beneficis en aquelles comunitats on s'ha demostrat que és difícil atreure grans empreses: comunitats que, en molts casos, van orientar-se a favor del Brexit precisament com a expressió del malestar. El suport del Govern gal·lès al sector fundacional posarà èmfasi a ajudar les empreses a mantenir-se arrelades al territori i a construir una base ferma d'empreses gal·leses mitjanes.

El suport a les empreses s'ha limitat sovint a les que són capaces de créixer amb rapidesa i oferir un número relativament gran de llocs de treball, però també a empreses que són relativament volàtils i poden ensorrar-se ràpidament. Necessitem canviar la perspectiva i centrar-nos en la tasca més difícil de crear empreses sostenibles que potser creixeran més a poc a poc, però que actuaran de manera responsable en les seves cadenes de subministrament i que seran capaces de suportar millor els xocs econòmics. Igualar el suport a les grans empreses que donen feina a més de 1.000 persones amb el de les entitats locals i la

xarxa d'empreses disperses i disseminades pel territori té el potencial de recosir el teixit de les comunitats que s'han sentit deixades de banda.

L'objectiu ha de ser augmentar el nombre d'empreses vinculades al territori (microempreses, pimes, cooperatives, empreses d'interès comunitari...) que puguin vendre fora de Gal·les, però amb la presa de decisions arrelades a les nostres comunitats. Massa sovint les empreses gal·leses que creixen s'acaben perdent per nosaltres en una successió de canvis de propietat. Per abordar el fenomen dels emprenedors que es desprenen del negoci quan aconseguixen l'èxit, farem servir el Banc de Desenvolupament de Gal·les per incentivar els propietaris-gerents per mantenir la propietat oferint "capital pacient" per construir empreses sostenibles a Gal·les.

La demanda de construir els elements claus i quotidians de la nostra economia prové de la societat civil. La feina feta per les universitats, els sindicats i les organitzacions de pimes els darrers anys està contribuint a estendre per Europa la visió que els governs han de posar més èmfasi en la prestació dels béns i serveis essencials.

Fa poc vaig visitar Preston, al nord-oest d'Anglaterra, i estan aprofitant el poder de les compres per donar suport a les empreses locals en un enfocament que anomenen de "construcció de riquesa local". El Govern de Gal·les està compromès a demanar a totes les institucions que identifiquin les entitats locals de referència i que revisin les compres i adjudicacions, com han fet a Preston, per augmentar el valor i el volum de compres a pimes regionals. Ja estem treballant-hi.

Aquest enfocament es basa en la feina que Gal·les porta fent de forma pionera des de fa una dècada, amb iniciatives que beneficien la comunitat. L'economista nascut a Llanelli Karel Williams ha continuat desenvolupant aquesta línia de pensament a la Manchester Business School i ha dirigit un equip que treballa amb professionals de Gal·les amb un enfocament experimental per posar-les en pràctica.

A Blaenau Gwent, les associacions d'habitatge col·laboren amb el consell local, el Tercer Sector i la Universitat de Cardiff per maximitzar l'impacte de contractes cap a l'economia local, que sumen quatre milions de lliures. A Bethesda, a Gwynedd, els esforços s'orienten a desenvolupar un nou enfocament de l'assistència social. En línia amb el desig de Mark Drakeford de posar èmfasi en la qualitat de l'experiència de la gent en la vida quotidiana, i no només en els resultats econòmics, el projecte està treballant per permetre que el personal de primera línia faci el que consideri important per a les persones que cuiden, en comptes de seguir els protocols prescrits a partir de tasques per hora. Els primers resultats són prometedors i suggereixen un model més profitós, que si es pot escalar suposarà que se'n beneficiï més gent reduint-ne el cost.

És un enfocament experimental. No hi ha cap plantilla exacta que puguem formalitzar i passar al conjunt de comunitats, per bé que sens dubte hi ha lliçons que podem aprendre del que funciona.

Ara estem llançant un fons, amb un finançament de 1,5 milions de lliures esterlines, per assajar diferents iniciatives arreu de Gal·les. Hem reunit un grup d'experts de diversos sectors per impulsar aquesta genda i estem implicant-hi el conjunt del Govern regional alineant els diferents programes que ja van en aquesta direcció encara que no sempre s'identifiquin com a Economia Fundacional.

El gir cap a un enfocament d'aquest estil requerirà un canvi profund en la manera de pensar i de treballar. Ho haurem de fer sense descuidar les altres parts de l'economia, de la qual encara depenem, i mentre naveguem pels perills del Brexit. Però és un enfocament que promet abordar molts dels problemes subjacents de l'economia i l'alienació que marca la política.